

PM 2017:182 RI (Dnr 123-1066/2017)

**Kungörande och granskning av vägplan för anläggning
och ombyggnad av sträckan mellan E4/E20
Essingeleden och väg 75 Södra länken i Stockholms
kommun, Stockholms län**

Remiss från Trafikverket

Remisstid den 21 september 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Trafikverket Region Stockholm har upprättat ett förslag till vägplan för anläggning och ombyggnad av ramp vid Årstälänken som nu är utsänd på granskning till staden. Projektet har tidigare samråtts med ett så kallat inledande samråd under år 2015 (stadens svar diarienummer T2015-03200) samt två gånger under år 2016 (stadens svar diarienummer 123-696/2016 och 123-1086/2016).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafikinämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har svarat med ett gemensamt kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning är positiva till förslaget att förbättra trafiksäkerheten och kapaciteten kring Årstälänken. Kontoren anser att det är viktigt att kopplingar för gång-, cykel- och kollektivtrafik på sikt förbättras kring Årstälänken. Kontoren bedömer att dubbla frångfartskörfält på rampen kan orsaka framkomlighetsproblem på bland annat Årstabergsvägen. I övrigt kvarstår stadens synpunkter från tidigare remissvar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det nuvarande granskningsförslaget i stort möter de synpunkter som nämnden tidigare framfört. Samtidigt har

planförslaget ändrats vilket, enligt nämnden, innebär att redovisningen i viss utsträckning behöver kompletteras vilket framgår mer i detalj nedan.

Mina synpunkter

Det är positivt med förbättrad säkerhet och framkomlighet kring Årstälänken, som är en viktig del i det övergripande trafiksystemet. De föreslagna åtgärderna går i linje med de tidigare diskussioner som har förts mellan staden och Trafikverket. För att säkerställa både framkomlighet och en önskad stadsutveckling är det viktigt att den fortsatta processen sker i nära dialog mellan staden och Trafikverket.

I det fortsatta arbetet är det viktigt att hänsyn tas till stadsutvecklingsområdena som finns inom området. I framtiden beräknas flödena till och från Årstaberg öka varför det är viktigt att tillgängligheten till och från Årstaberg förbättras. Inte minst kopplingarna mellan Årstaberg och omkringliggande områden för kollektiv-, gång- och cykeltrafik måste förbättras. Staden ser också gärna dialogen mellan Trafikverket och staden fortsätter för att hitta en lösning som möjliggör en förbättrad koppling mellan Årstaberg och Partihallsområdet.

I övrigt hänvisas till förvaltningarnas synpunkter.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 7 september 2017

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

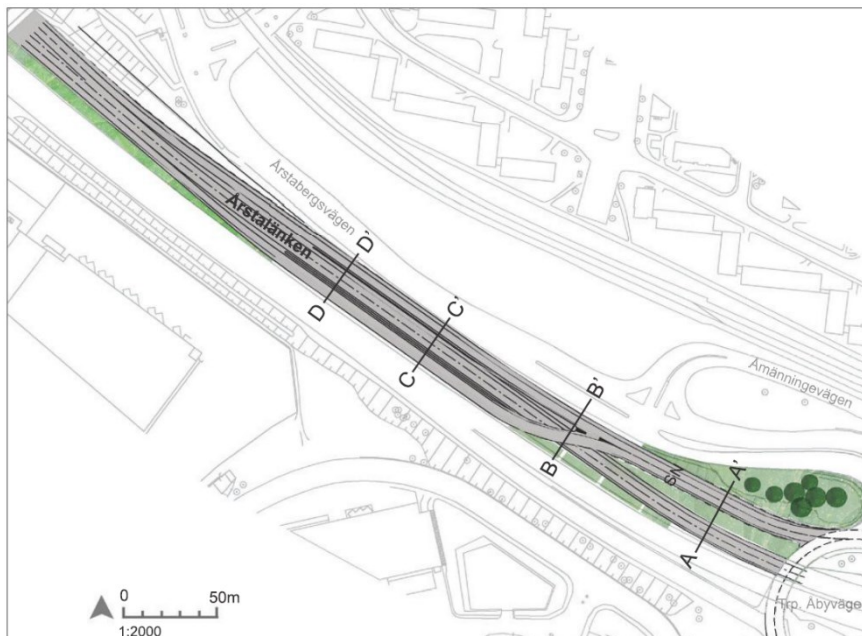
Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Trafikverkets förslag innehåller i huvudsak följande utformning. En ny påfartsramp byggs från cirkulationsplatsen vid Åbyvägen ner till Årstalänken västerut, med två körfält, en för trafik med mål norrut via Essingeleden, en för trafik söderut via Södertäljevägen (se bild nedan).

Åtgärderna syftar till att minska de konflikter som uppstår när fordon måste väva för att komma till rätt på- eller avfart med bättre säkerhet och framkomlighet som följd.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafikinämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har svarat med ett gemensamt tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning

Förvaltningarnas gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 28 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnads-kontoret, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning har tagit del av de remitterade granskningshandlingarna som till största del påminner om de tidigare remitterade samråds- och granskningshandlingarna från 2015 och 2016.

Kontoren konstaterar att en större ändring mot tidigare handlingar är att Ramp C har utgått ur denna handling. Kontorens synpunkter är i stort desamma som i tidigare remissvar men tas för tydlighets skull upp nedan än en gång.

Kontoren anser att det är positivt att säkerheten och framkomligheten förbättras kring Årstälänken som är en viktig del i det övergripande trafiksystemet och som påverkar kapaciteten i stora delar av trafiknätet. De föreslagna åtgärderna går i linje med de tidigare diskussioner som har förts mellan staden och Trafikverket och stöds därför i stort av kontoren.

Inom den berörda geografin finns flera planerade stadsutvecklingsområden i linje med översiktsplanens strategi att stärka den centrala staden och uppfylla stadens bostadsmål. Årstafältet och Östberga är det största stadsutvecklingsområdet och syftar till att skapa cirka 7 500 nya bostäder för drygt 17 000 invånare under en period av cirka 15 år. Samordning behöver här ske med staden framöver. Det finns i dessa projekt planer på förskolor i närheten av trafikplatsen och kontoren förutsätter att det beaktas för att säkerställa att miljön kring förskolorna blir bra.

Ett annat stadsutvecklingsområde är Årstaberg som förutom att utvecklas med bostäder, verksamheter och service även är en viktig transportnod och bytespunkt. Staden har tillsammans med Trafikverket och trafikförvaltningen på Stockholms läns landsting påbörjat en åtgärdsvalsstudie för bytespunkt Årstaberg. Vid Årstaberg sker idag byten mellan pendeltåg, buss och Tvärbanan, och i framtiden även tunnelbana i enlighet med Sverigeförhandlingen. Åtgärdsvalsstudiens syfte är att hitta en framtidssäkrad lösning och utformning av bytespunkten då antalet resenärer i framtiden förväntas öka bland annat på grund av öppnandet av Citybanan, Tvärbanans Kistagren, en framtida tunnelbana till platsen och intensiv bostadsproduktion i närområdet och i länet i stort. I arbetet kommer även kopplingar mellan Årstaberg och omkringliggande områden studeras, framförallt när det gäller kollektiv-, gång- och cykeltrafik.

Stadens ambition är att framförallt stärka kopplingen mellan Årstaberg och Årstafältet samt Älvsjö. Bland annat kommer möjligheten att placera verksamheter längs med Årstabergsvägen mot Södra länken att undersökas. Det är därför viktigt att en nära dialog förs mellan berörda parter.

Trafikverket har skrivit en samrådsredogörelse med svar på stadens synpunkter på samråds- och granskningshandlingarna. Kontoren anser att frågan om förbättrad gång- och cykelkoppling mellan Årstaberg och Partihallsområdet inte besvarats fullt ut. Kontoren anser fortfarande att det är viktigt att en sådan koppling möjliggörs, förslagsvis på stadens mark utmed fastigheten Godståget 1 som i samrådshandlingarna inkluderas i vägområdet. Kontoren anser därför att vägområdet ska begränsas för den del som idag består av en gångstig mellan fasigheten Godståget 1 och Södra länken och att gräns för vägområde istället läggs vid slänttopp istället för fastighetsgräns.

Kontoren ser gärna att Trafikverket redovisar mer omfattande effekter av de föreslagna åtgärderna i fråga om trafiksäkerhet och framkomlighet på Årstälänken såväl som på omkringliggande vägnät på både kort och lång sikt för samtliga trafikslag. Särskilt viktigt är att beakta framkomligheten samt trafiksäkerheten till och från Partihallarna.

Kontoren önskar att utformningen av rampen kan bidra till att förbättra möjligheterna att bygga stadsmässiga miljöer i nära anslutning till rampen. Möjligheterna att bättre integrera rampen med exempelvis Årstabergsvägen bör studeras tillsammans med staden.

Kontoren bedömer vidare att den föreslagna utformningen med dubbla fränfartskörfält på rampen kan orsaka framkomlighetsproblem på bland annat Årstabergsvägens tillfart där växlingssträckan är förhållandevis kort. I den tillfarten kör buss samt andra långa och tunga fordon. Kontoren önskar ett förtydligande om hur framkomligheten, och även trafiksäkerheten, påverkas av den nya ramputformningen, samt motiveringen till att rampen avses dimensioneras med två körfält.

För att säkerställa både framkomlighet och en önskad stadsutveckling är det viktigt att den fortsatta processen sker i nära dialog mellan staden och Trafikverket.

Kontoren vill poängtera att berörd förvaltning i staden bör kallas till eftersyn efter

återställande av upplagsplatser som ligger på parkmark.

Som svar på remissen ”Samråd gällande kungörande och granskning av vägplan för anläggning och ombyggnad av sträckan mellan E4/E20 Essingeleden och väg 75 Södra länken i Stockholms kommun, Stockholms län” hänvisas till vad som anförts i stadsledningskontorets, exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets, trafikkontorets och Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltnings gemensamma tjänsteutlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2017 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillstyrka vägplanen under förutsättning att:
 - a) Bullerexponering inomhus i bostäder för driftskedet ska tydliggöras samt bullerreducerande åtgärder utredas.
 - b) Ytterligare dagvattenrening som bidrar till att statusen för recipienterna Årstaviken och Strömmen inte försämras ska framgå.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen anser att det nuvarande granskningsförslaget i stort möter de synpunkter som MHN tidigare framfört. Samtidigt har planförslaget ändrats vilket, enligt förvaltningen, innebär att redovisningen i viss utsträckning behöver kompletteras.

Fortsatt dialog

Förvaltningen vill betona vikten av en fortsatt god dialog i ärendet. Det gäller inte minst vid kommande projektering och genomförande där det ingår att upprätta kontrollprogram för att bl a reglera risker för störningar till bostäder.

Buller i inomhusmiljö

Miljöförvaltningen anser att Trafikverket bör redovisa vägplanens förhållningssätt till detaljplan Dp 92094 med avseende på vägtrafikbuller. I detaljplan Dp 92094, som omfattar området kring Åbymotet inklusive delar av Södra Länken, finns buller från väg- och spårtrafik till bostäder reglerat i form av högsta bullervärden. För väg- och spårtrafik anges att den ekvivalenta ljudnivån inomhus i bostadsfastigheter inte får överskrida 30 dBA. Den maximala ljudnivån är reglerad till högst 45 dBA. Detaljplanens bullerreglering gäller vid både om- och nybyggnad av väginfrastruktur. I granskningsförslaget miljöbeskrivning redovisas att vägplanens genomförande endast kommer medföra marginella förändringar av bullernivåer i området. Trafikverket menar att dessa mindre förändringar inte bör föranleda några krav på skyddsåtgärder. I Trafikverkets miljöredovisning anges att bebyggelsen längs med Svärdlångsvägen 54 och Järnlundsvägen 6, de mest utsatta av fastigheterna i området, kommer att utsättas för bullernivåer med ekvivalenta ljudnivåer om 65-66 dB(A) och maximala ljudnivåer om 81-84 dB(A).

Miljöförvaltningen anser att planförslaget bidrar till att en redan bullerutsatt miljö befästs istället för att förbättras, vilket är olyckligt. Ambitionen när förändringar planeras i den fysiska miljön bör, enligt förvaltningen, vara att möjligheter samtidigt provas att kunna minska buller i utsatta miljöer genom olika typer av skyddsåtgärder. En genomgång av olika skyddsåtgärder bör framgå där åtgärder provas gentemot åtgärdens effekt, tekniska genomförbarhet och om den är ekonomiskt rimlig. Exempelvis åtgärder närmast källan genom

lågbullrande asfalt, höja vägväskiljande växtbäddar som även fungerar som bullerskydd idag, bullerplank och i sista hand att fasadåtgärder genomförs. I Trafikverkets redogörelse av buller till bostäder när vägplanen genomförts saknas en redovisning av inomhusvärden. Miljöförvaltningen anser att en sådan redovisning bör tas fram och att resultatet ställas mot detaljplanens regleringskrav för bedömning om skyddsåtgärder.

Risk för konflikt med befintlig markanvändning

Miljöförvaltningen anser att vägplaneförslaget tillfälliga anspråk på mark för etableringsytor (plats för bodar, arbetsmaterial, mellanlagring för jord- och bergmassor mm) riskerar att komma i konflikt med en befintlig reningsanläggning för dagvatten. Det är ett s k avsättningsmagasin vid Årstabergsvägen som omfattas av ett planerat tillfälligt etableringsområde (T2) i vägplanen. Avsättningsmagasinets funktion behöver säkerställas under byggskedet samt senare under driftskedet.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Trafikverket anger att en ny ramp innebär ytterligare hårdgjorda ytor och förflyttning av trafik från befintliga vägsträckningar till nya. Halten av förorenande ämnen i trafikdagvattnet beror framförallt på trafikmängd (fordon/dygn) och den lilla ökningen av vägyta som byggnation av rampen ger medför inte någon ökning i föroreningshalterna i dagvattnet menar de. Förvaltningen delar inte den bedömningen eftersom prognosen anger en ökning av trafiken, framförallt av den tunga trafiken. Dagvattnet går idag via Stockholm Vattens ledningsnät och via ett avsättningsmagasin ut till Årstaviken och Strömmen. Båda dessa recipienters status är klassificerade till Ej god kemisk status. Dagvattenmängden kommer att öka, om än marginellt och föroreningsmängden kan också bedömas öka, även här marginellt, till följd av bedömd trafikökning. Miljö kvalitetsnormer för vatten (Årstaviken samt Strömmen) får ej riskeras försämrats varken under bygg- eller driftskedet. Det bör tydliggöras i handlingarna hur tillförsel av ämnen till Årstaviken och Strömmen kan minskas istället för som nu konstateras öka.

Ett permanent gångstråk

Inom vägplanens område finns idag ett mindre gångstråk i form av en grusad stig mellan fastigheten Godståget 1 och Årstälänken. Stigen som är välanvänd ansluter till en befintlig gångbro över Årstälänken som leder till Årstaberg. Miljöförvaltningen anser det positivt om gångstråket kan få en permanent lösning, vilket påtagligt förbättrar kopplingen mellan partihandelsområdet och Årstaberg.